

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

عزیز ما صاب
الربما

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

پہلے

محمد حسین فیغمیان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چهل حديث توبه

نويسنده:

محمد حسين حسيني ضيغميان

ناشر چاپي:

زائر - آستان مقدس حضرت معصومه عليها السلام

ناشر ديجيتالي:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۷	چهل حدیث توبه
۷	مشخصات کتاب
۷	اشاره
۱۱	فهرست مطالب
۱۵	مقدمه
۲۴	۱. فضیلت توبه
۲۵	۲. محبوب خدا
۲۶	۳. هزار باب رحمت
۲۷	۴. شادی خداوند
۲۸	۵. راه نجات از آتش
۲۹	۶. درد و درمان
۳۰	۷. سبب نزول رحمت
۳۱	۸. اجر استغفار
۳۲	۹. اسلحه گنهکار
۳۳	۱۰. وسیله نجات بخش
۳۴	۱۱. رائج استغفار
۳۵	۱۲. راه نجات از عذاب
۳۶	۱۳. گناه نکردن بهتر از توبه
۳۷	۱۴. در پی هر گناه توبه ای باید
۳۸	۱۵. آبی بر آتش گناه
۳۹	۱۶. توبه نصح
۴۰	۱۷. مراحل توبه حقیقی
۴۱	۱۸. توبه عالم و جاهل

۴۲	۱۹. تعجیل در توبه
۴۳	۲۰. توبه در جوانی
۴۴	۲۱. استغفار زبانی
۴۵	۲۲. توبه، پوششی بر گناه
۴۶	۲۳. توبه خالص
۴۷	۲۴. خطاکاری آدمی
۴۸	۲۵. صد بار استغفار
۴۹	۲۶. انواع توبه
۵۰	۲۷. آسانتر از توبه
۵۱	۲۸. توبه بدعت گذار پذیرفتنی نیست
۵۲	۲۹. پشیمانی، مرحله ای توبه
۵۳	۳۰. نشانه های تائب
۵۴	۳۱. عبادت توأبین
۵۵	۳۲. ابزار پاکی
۵۶	۳۳. اقرار به گناه
۵۷	۳۴. خطر تأخیر انداختن توبه
۵۸	۳۵. توبه و حفظ آبرو
۵۹	۳۶. تندروی نفس
۶۰	۳۷. بازگشت به گناه
۶۱	۳۸. بد اخلاقی
۶۲	۳۹. شستشوی گناه
۶۳	۴۰. توبه و امیدواری
۶۴	کتابنامه
۶۶	درباره مرکز

چهل حدیث توبه

مشخصات کتاب

عنوان و نام پدیدآور: چهل حدیث توبه / گردآورنده محمد حسین ضیغمیان.

مشخصات نشر: قم: آستانه مقدسه قم، انتشارات زائر، 1383.

وضعیت فهرست نویسی: فاپا

یادداشت: فارسی - عربی.

یادداشت: کتابنامه: ص. [58]؛ همچنین به صورت زیرنویس.

موضوع: توبه (اسلام) -- احادیث

رده بندی کنگره: BP225/7 پ25 چ9 1388

رده بندی دیویی: 297/464

ص: 1

اشاره

فهرست مطالب

فهرست مطالب

مقدمه *** 7

1. فضیلت توبه *** 16

2. محبوب خدا *** 17

3. هزار باب رحمت *** 18

4. شادی خداوند *** 19

5. راه نجات از آتش *** 20

6. درد و درمان *** 21

7. سبب نزول رحمت *** 22

8. اجر استغفار *** 23

9. اسلحه گنهکار *** 24

10. وسیله نجات بخش *** 25

11. رانحه استغفار *** 26

12. راه نجات از عذاب *** 27

13. گناه نکردن بهتر از توبه *** 28

14. در پی هر گناه توبه ای باید *** 29

15. آبی بر آتش گناه *** 30

16. توبه نصوح *** 31

17. مراحل توبه حقیقی *** 32

18. توبه عالم و جاهل *** 33

19. تعجیل در توبه *** 34

20. توبه در جوانی *** 35

ص: 5

21. استغفار زبانی *** 36
22. توبه، پوششی بر گناه *** 37
23. توبه خالص *** 38
24. خطاکاری آدمی *** 39
25. صد بار استغفار *** 40
26. انواع توبه *** 41
27. آسانتر از توبه *** 42
28. توبه بدعت گذار پذیرفتنی نیست *** 43
29. پشیمانی، مرحله ای توبه *** 44
30. نشانه های تائب *** 45
31. عبادت توأبیین *** 46
32. ابزار پاکی *** 47
33. اقرار به گناه *** 48
34. خطر تأخیر انداختن توبه *** 49
35. توبه و حفظ آبرو *** 50
36. تندروی نفس *** 51
37. بازگشت به گناه *** 52
38. بد اخلاقی *** 53
39. شستشوی گناه *** 54
40. توبه و امیدواری *** 55
- کتابنامه *** 56

كَلَامُكُمْ نُورٌ

سخن شما اهل بیت، نور است.

زیارت جامعه کبیره

بر آستان احادیث اهل بیت، عقل خضوع می کند دل خشوع می یابد و روح سیراب می شود. احادیث نورانی ائمه اطهار، منشوری است که حکمت های قدسی و معارف ناب الهی را بر دل ها و عقل ها می تاباند. گلشنی روح پرور و گنجینه ای گرانبها و سرمایه ای پایان ناپذیر است.

ص: 7

امام باقر علیه السلام فرمود :

شَرِّقًا أَوْ غَرْبًا ، فَلَا تَجِدَانِ عِلْمًا صَحِيحًا إِلَّا شَيْئًا خَرَجَ مِنْ عِنْدِنَا أَهْلِ الْبَيْتِ . (1)

به شرق و غرب جهان بروید ، هیچ دانش صحیحی نخواهید یافت ، مگر آن که از ما خاندان پیامبر صادر شده است .

همواره مدیون راویان ، محدثان و عالمان گذشته شیعه ایم که با دقت و درایت و مسئولیت شناسی ، سخنان نورانی پیشوایان معصوم را ثبت و ضبط کرده و به عنوان «میراث اهل بیت» به نسل های بعدی سپرده اند .

احادیث اهل بیت علیهم السلام آنگونه که خودشان فرموده اند ، «نور» است .

مجموعه های حدیثی ، دانشکده های صامت اما جاویدان امامان شیعه است که بشریت را آموزش غیر

ص: 8

1-1 . الکافی ، کلینی ، ج 1 ، ص 399 .

حضور می دهد و خرسندیم که ما میراث دار این

علوم و معارفیم . برای پیمودن راه صحیح زندگی و رهایی از حیرت ها و ضلالت ها و کج راهه ها ، نیازمند این احادیثیم که «چراغ راه» و هدایت گر اندیشه ها و صفابخش دل ها و جان ها است .

روایات پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و اهل بیت او ، هم در عرصه مباحث اعتقادی برای ما «حجّت» است ، هم در قلمرو فقه و تبیین احکام شرع و حلال و حرام الهی سند و پشتوانه است ، هم در موضوعات اخلاقی ، تربیتی ، تهذیب نفس ، پند و موعظه ، سرشار از حکمت و بینش و هدایت است و اگر مردم با احادیث نورانی خاندان عصمت و طهارت آشنا شوند ، دل در گرو محبت و اطاعت آنان می نهند ، همانگونه که حضرت رضا علیه السلام فرمود : **إِنَّ النَّاسَ لَوْ عَلِمُوا مَحَاسِنَ كَلَامِنَا**

ص: 9

اگر مردم خوبی‌ها و زیبایی‌های سخن ما را بدانند، از ما پیروی می‌کنند.

بر این اساس، آموختن، نوشتن، بیان، نشر، شرح و تبیین، حفظ و تعلّم احادیث اهل بیت، کاری است ارزشمند و در راستای حفظ و گسترش فرهنگ اهل بیت علیهم السلام.

کتاب حدیثی شیعه، همچون دریایی عمیق و موج‌پراز گهرهای نفیس است. برای بهره‌گیری از ذخایر این اقیانوس ژرف و پرگهر، باید به غوّاصی در دل آن پرداخت و لؤلؤ و مرجان‌هایی به دست آورد و به نسل امروز و مشتاقان عرضه کرد.

«چهل حدیث نویسی»، یکی از گام‌های ارزشمند در نشر و تشریح احادیث عترت پاک نبوی است که

ص: 10

عالمان از دیرباز به آن مبادرت می ورزیدند و جامعه را از معنویت آثار اهل بیت بهره مند می ساختند . اینک

امامان فرموده اند : هر کس چهل حدیث از احادیث ما را حفظ کند ، در روز قیامت فقیه و دین شناس برانگیخته می شود ، هم پشتمانه چنین حرکت علمی و فرهنگی است ، هم ما را به ضرورت حفظ احادیث آنان آگاه می کند . چه حفظ به معنای به حافظه سپردن باشد ، چه ثبت و ضبط و جلوگیری از فراموش شدن و از بین رفتن باشد و چه به معنای حفظ در عمل . به هر حال ، تشویقی است برای رویکرد به معارف اهل بیت که در کلمات نورانی آنان نهفته است .

امروز ، نیاز جامعه به آشنایی با فرهنگ ناب اهل بیت ، بیش از هر زمان احساس می شود . عطش و استقبال هم که مردم از خود نشان می دهند ، ضرورت ارائه و عرضه کلمات خاندان عصمت را در قالبی روان ،

ص: 11

سهل الوصول و متناسب با اقشار مختلف علاقه مند ، روشن تر نشان می دهد و به همین دلیل ، مراکز و مؤسسات و اشخاصی به نشر «چهل حدیث»

می پردازند .

آستانه مقدسه حضرت معصومه علیهاالسلام نیز به عنوان یک حرکت فرهنگی در راه نشر احادیث پیشوایان دین و ترویج معارف عترت ، اقدام به چاپ این سلسله از چهل حدیث های موضوعی کرده است . موضوعات ، ابتدا در کمیته ای تعیین ، سپس به محققان و مؤلفان سفارش داده شده تا به گردآوری و تدوین چهل حدیث پیرامون موضوعات برگزیده پردازند . سعی شده است اغلب موضوعات ، اخلاقی ، تربیتی ، کاربردی و معارفی باشد . تا چه قبول افتد و چه در نظر آید .

ص: 12

گناه، نشانه سقوط اخلاقی انسان و غفلت از پروردگار است و رهاورد آن دوزخ و عذاب الهی است.

چنین نیست که هرکس به گناه آلوده شد، برای همیشه راه سعادت به رویش بسته باشد، بلکه دری به نام «توبه» به روی او باز است، تا دوباره به فطرت الهی و آغوش رحمت خدا بازگردد.

از مؤثرترین راه ها برای نجات از عواقب گناه، ندامت از معصیت و ترک گناه و تصمیم جدی بر عدم تکرار آن است. این بیداری و تنبّه، از نشانه های عنایت خدا به بنده است. خداوند هم توبه کاران را دوست می دارد.

در این اثر، از میان دریای مّواج و پرگوهر احادیث معصومین علیهم السلام که درباره توبه و استغفار نقل شده

است، چهل گوهر ارزنده انتخاب شده، تا چراغ را همان در مسیر زندگی باشد.

به جاست که از زحمات برادر ارجمند حجة الاسلام سید محمدحسین حسینی ضیغمیان که زحمت پژوهش و گردآوری این احادیث را برعهده داشته است، تقدیر و تشکر شود.

امید است این در نور و رحمت، به روی همه بندگان که در دام گناه افتاده و در پی نجات و پاکی اند، همیشه گشوده باشد و توفیق توبه، شامل حالمان گردد.

انتشارات زائر / آستانه مقدسه

1388ش

ص: 14

قرآن کریم:

«إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ» (1)

خداوند توبه کنندگان را دوست دارد، و پاکان را (نیز) دوست دارد. (2)

ص: 15

1-1. قرآن کریم، سوره بقره، آیه 222.

2-2. ترجمه قرآن، آیه الله مکارم شیرازی.

1. فضیلت توبه

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

التَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ. (1)

کسی که از گناه توبه کند، مانند کسی است که گناه نکرده است.

ص: 16

1-1. عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج 2، ص 74.

2. محبوب خدا

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

مَثَلُ الْمُؤْمِنِ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ كَمَثَلِ مَلِكٍ مُقَرَّبٍ وَإِنَّ الْمُؤْمِنَ عِنْدَ اللَّهِ أَكْبَرُ مِنْ ذَلِكَ، وَلَيْسَ شَيْءٌ أَحَبَّ إِلَى اللَّهِ مِنْ مُؤْمِنٍ تَائِبٍ أَوْ مُؤْمِنَةٍ تَائِبَةٍ. (1)

مَثَلِ مُؤْمِنٍ نَزْدَ خُداوندِ متعال، مَثَلِ فرشته مقرب است و مؤمن نزد خدا بزرگتر از آن است. و چیزی نزد خداوند محبوبتر از مرد و زن مؤمن توبه کننده نیست.

ص: 17

1-1. عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج 2، ص 29.

3. هزار باب رحمت

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

الْمُؤْمِنُ إِذَا تَابَ وَنَدِمَ فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْهِ مِنَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ أَلْفَ بَابٍ مِنَ الرَّحْمَةِ. (1)

هرگاه مؤمن از گناه پشیمان شود و توبه کند، خداوند هزار در رحمت از دنیا و آخرت به روی او می گشاید.

ص: 18

1-1. مستدرک الوسائل، ج 12، ص 127.

4. شادی خداوند

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

اللَّهُ أَفْرَحُ بِتَوْبَةِ الْعَبْدِ مِنَ الظُّمَانِ الْوَارِدِ، وَالْمُضِلِّ الْوَاحِدِ، وَالْعَقِيمِ الْوَالِدِ. (1)

خداوند به سبب توبه بنده شادمانتر است از تشنه ای که به آب برسد، و از کسی که گمشده اش را بیابد، و از عقیمی که دارای فرزند گردد.

ص: 19

1-1. مستدرک الوسائل، ج 12، ص 126.

5. راه نجات از آتش

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

إِنَّ الذُّنُوبَ لَتَشُوبُ أَهْلَهَا لِتُحْرِقَنَّهُمْ، لَا يُطْفِئُهَا شَيْءٌ إِلَّا الْأَسْتِغْفَارُ. (1)

گناهان با اهل معاصی به هم آمیخته می شوند تا آنها را بسوزانند و آن را چیزی جز استغفار خاموش نمی کند.

ص: 20

1-1. مستدرک الوسائل، ج 12، ص 119.

6. درد و درمان

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

لِكُلِّ دَاءٍ دَوَاءٌ وَدَوَاءُ الذُّنُوبِ الْأَسْتِغْفَارُ فَإِنَّهَا الْمُمَحَاةُ. (1)

برای هر دردی دوايي است و دواي گناهان استغفار است، چون استغفار پاک کننده گناهان است.

ص: 21

1-1. مستدرک الوسائل، ج 5، ص 316.

7. سبب نزول رحمت

امام امير مؤمنان على عليه السلام :

التَّوْبَةُ تَسْتَنْزِلُ الرَّحْمَةَ. (1)

توبه موجب نزول رحمت (خدا) می شود.

ص: 22

1-1. مستدرک الوسائل، ج 12، ص 129.

8. اجر استغفار

امام امير مؤمنان علي عليه السلام :

الْأَسْتِغْفَارُ أَكْبَرُ جَزَاءٍ وَأَسْرَعُ مَثُوبَةً. (1)

اجر استغفار بزرگتر و پاداشش سریع تر است.

ص: 23

1-1. غرر الحکم، ص 195.

9. اسلحه گنهكار

امام امير مؤمنان على عليه السلام:

سِلَاحُ الْمُنْذِبِ الْأَعْتِغْفَارُ. (1)

اسلحه گنهكار، طلب آمرزش است.

ص: 24

1-1. غرر الحكم، ص 195.

10. وسیله نجات بخش

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام:

لا شَفِيعَ أَنْجَحُ مِنَ التَّوْبَةِ. (1)

شفیع و وسیله ای نجاتبخش تر از توبه نیست.

ص: 25

1-1. تحف العقول، ص 93.

11. رائحه استغفار

امام امير مؤمنان علي عليه السلام :

تَعَطَّرُوا بِالْأَسْتِغْفَارِ لَا تَقْضَحْكُمْ رَوَائِحُ الذُّنُوبِ. (1)

با استغفار خود را معطر سازید، تا بوی بد گناهان شما را رسوا نکند.

ص: 26

1-1. بحار الانوار، ج 6، ص 22.

12. راه نجات از عذاب

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

لَوْ أَنَّ النَّاسَ حِينَ عَصَوْا تَابُوا وَاسْتَغْفَرُوا لَمْ يُعَذَّبُوا وَلَمْ يُهْلَكُوا. (1)

اگر مردم در پی گناه توبه می کردند، عذاب نمی شدند و هلاک نمی گشتند.

ص: 27

1-1. مستدرک الوسائل، ج 12، ص 123.

13. گناه نکردن بهتر از توبه

امام صادق علیه السلام :

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْعَبْدَ الْمُفْتَنَ التَّوَّابَ، وَمَنْ لَمْ يَكُنْ ذَلِكَ مِنْهُ كَانَ أَفْضَلَ. (1)

خداوند بنده گرفتار شده گناه و بسیار توبه کننده را دوست می دارد و اگر گناه نکرده باشد برتر و بالاتر است.

ص: 28

1-1. الكافي، ج 2، ص 435.

14. در پی هر گناه توبه ای باید

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

طوبی لِمَنْ وُجِدَ فِي صَحِيفَتِهِ تَحْتَ كُلِّ ذَنْبٍ «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ» (1).

خوشا به حال آن که در نامه اعمالش در پی هر گناهی «استغفر الله» باشد.

ص: 29

1-1. مستدرک الوسائل، ج 12، ص 122.

15. آبی بر آتش گناه

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

طوبی لِلْعَبْدِ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ مِنْ ذَنْبٍ لَمْ يَطَّلِعْ عَلَيْهِ غَيْرُهُ، فَإِنَّمَا مَثَلُ الْأَسْتِغْفَارِ عَقِيبَ الذَّنْبِ مَثَلُ الْمَاءِ يُصَبُّ عَلَى النَّارِ فَيُطْفِئُهَا. (1)

خوشا به حال آن بنده ای که استغفار کند از گناهی که غیر از خودش کسی بر آن اطلاع پیدا نکرده است. مثل استغفار بعد از گناه، مانند آبی است که بر آتش ریخته شود و آن را خاموش کند.

ص: 30

1-1. مستدرک الوسائل، ج 12، ص 124.

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

«التَّوْبَةُ النَّصُوحُ» أَنْ يُتُوبَ التَّائِبُ ثُمَّ لَا يَرْجِعَ فِي ذَنْبٍ كَمَا لَا يَعُودُ اللَّبَنُ إِلَى الصَّنْعِ. (1)

توبه نصوح (که در قرآن آمده) آن است که توبه کننده توبه کند و به سوی هیچ گناهی برنگردد. همان طوری که شیر به پستان برنمی گردد.

ص: 31

17. مراحل توبه حقیقی

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

التَّوْبَةُ نَدَمٌ بِالْقَلْبِ، وَإِسْتِغْفَارٌ بِاللِّسَانِ وَتَرْكُ بِالْجَوَارِحِ وَإِضْمَارٌ أَنْ لَا يَعُودَ. (1)

توبه (واقعی) عبارت است از: پشیمانی با قلب، استغفار با زبان، ترک گناه با اعضاء و عزم بر بازنگشتن به آن.

ص: 32

1-1. غرر الحکم، ص 194.

18. توبه عالم و جاهل

امام باقر علیه السلام:

إِذَا بَلَغَتِ النَّفْسُ هَذِهِ - وَأَهْوَى بِيَدِهِ إِلَى حَنْجَرَتِهِ - لَمْ يَكُنْ لِلْعَالِمِ تَوْبَةٌ، وَكَانَتْ لِلْجَاهِلِ تَوْبَةٌ. (1)

زمانی که روح به اینجا برسد (اشاره به گلوی خود کرد) برای فرد عالم توبه (پذیرفته) نیست و برای جاهل جای توبه هست.

ص: 33

1-1. تفسیر عیاشی، ج 1، ص 228.

19. تعجيل در توبه

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

لا تُؤَخِّرِ التَّوْبَةَ فَإِنَّ الْمَوْتَ يَأْتِي بَغْتَةً. (1)

توبه را به تأخیر مینداز، زیرا مرگ، ناگهان فرا می رسد (و فرصت توبه نمی ماند).

ص: 34

1-1. مستدرک الوسائل، ج 12، ص 124.

20. توبه در جوانی

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

ما مِنْ شَيْءٍ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ مِنْ شَابٍّ تَائِبٍ. (1)

محبوب تر از هر چیز نزد خداوند جوانی است که از گناه توبه می کند (و از پیشگاه الهی طلب آمرزش می نماید).

ص: 35

1-1. مشکوة الانوار، ص 110.

21. استغفار زبانی

امام رضا علیه السلام :

مَنْ اسْتَغْفَرَ اللَّهَ بِلسَانِهِ وَلَمْ يَنْدَمْ بِقَلْبِهِ فَقَدْ اسْتَهْزَأَ بِنَفْسِهِ. (1)

کسی که با زبان خود طلب آمرزش کند و در دل از گناه خود پشیمان نباشد، خودش را مسخره کرده است.

ص: 36

1-1. مجموعه ورام، ج2، ص110.

22. توبه، پوششی بر گناه

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

التَّوْبَةُ تَجِبُ مَا قَبَلَهَا. (1)

توبه گذشته ها را می پوشاند.

ص: 37

1-1. مستدرک الوسائل، ج 12، ص 129.

23. توبه خالص

امام امير مؤمنان على عليه السلام:

إِخْلَاصُ التَّوْبَةِ، تُسْقِطُ الْحَوْبَةَ. (1)

توبه راستين و خالصانه، گناهان را نابود می کند.

ص: 38

1-1. غرر الحكم، ص 195.

24. خطاکاری آدمی

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

إِنَّ كُلَّ بَنِي آدَمَ خَطَّاءٌ وَخَيْرُ الْخَطَّائِينَ التَّوَّابُونَ. (1)

بدرستی که همه آدمیان خطاکارند و بهترین خطاکاران توبه کنندگان هستند.

ص: 39

1-1. میزان الحکمه، ج 1، ص 541.

25. صد بار استغفار

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

تُوبُوا إِلَى اللَّهِ فَإِنِّي أَتُوبُ إِلَى اللَّهِ فِي كُلِّ يَوْمٍ مِائَةَ مَرَّةٍ. (1)

برگردید به سوی خدا، براستی من در هر روز صد بار طلب توبه به درگاه الهی می نمایم. (2)

ص: 40

1-1. تفسیر مجمع البیان، ج 7، ص 243.

2-2. توبه پیامبر شاید به دلیل یکی از جهات ذیل باشد: 1- به معنی علو درجه.

26. انواع توبه

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

أَحَدُ لِكُلِّ ذَنْبٍ تَوْبَةٌ، السِّرُّ بِالسِّرِّ وَالْعَلَانِيَّةُ بِالْعَلَانِيَّةِ. (1)

برای هر گناهی توبه ای انجام بده، برای گناه پنهانی توبه پنهانی و برای گناه آشکار توبه آشکار.

ص: 41

1-1. بحار الانوار، ج 74، ص 128.

27. آسانتر از توبه

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام:

تَرَكَ الذَّنْبَ أَهْوَنُ مِنْ طَلَبِ التَّوْبَةِ. (1)

گناه نکردن، آسان تر از طلب توبه است.

ص: 42

1-1. بحار الانوار، ج 14، ص 495.

28. توبه بدعت گذار پذیرفتنی نیست

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

أَبَى اللَّهُ لِصَاحِبِ الْبِدْعَةِ بِالتَّوْبَةِ. قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَكَيْفَ ذَاكَ؟ قَالَ: إِنَّهُ قَدْ أَشْرَبَ قَلْبُهُ حُبَّهَا. (1)

خداوند توبه بدعت گذار را نمی پذیرد. کسی پرسید: چگونه یا رسول الله؟ حضرت فرمود: زیرا قلبش از محبت بدعتش پر شده است.

ص: 43

1-1. بحار الانوار، ج 2، ص 296.

29. پشیمانی، مرحله ای توبه

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام:

مَنْ نَدِمَ فَقَدْ تَابَ، مَنْ تَابَ فَقَدْ أَنَابَ. (1)

کسی که (از گناه) پشیمان می شود، پس توبه کرده است و کسی که توبه کند به راستی بازگشته است.

ص: 44

1-1. مستدرک الوسائل، ج 12، ص 118.

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

أَمَّا عَلامَةُ التَّائِبِ فَأَرْبَعَةٌ: التَّصِيحَةُ لِلَّهِ فِي عَمَلِهِ، وَتَرْكُ الْبَاطِلِ وَلزُومُ الْحَقِّ، وَالْحِرْصُ عَلَى الْخَيْرِ. (1)

نشانه توبه کننده چهار چیز است: در کار خود به خاطر خدا خیر خواهی می کند، باطل را ترک می نماید، پیوسته با حق است و بر انجام کار نیک، حریص و مشتاق است.

ص: 45

31. عبادت توأیین

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

التَّزُّهُ عَنْ مَعْصِيَةِ اللَّهِ عِبَادَةُ التَّوَّابِينَ. (1)

عبادت توبه کاران، پرهیز از معصیت های خداوند است.

ص: 46

1-1. غرر الحکم، ص 268.

امام امير مؤمنان على عليه السلام:

أَفْضَلُ التَّوَسُّلِ الْإِسْتِغْفَارُ. (1)

برترین وسیله جویی (برای پاکى)، طلب آمرزش است.

ص: 47

1-1. غرر الحکم، ص 195.

33. اقرار به گناه

امام باقر علیه السلام:

وَاللَّهِ، مَا يَنْجُو مِنَ الذَّنْبِ إِلَّا مَنْ أَقْرَبَهُ. (1)

سوگند به خدا، از گناه رهایی نمی یابد مگر کسی که به گناه خویش اقرار کند. (2)

ص: 48

1-1. بحار الانوار، ج 6، ص 34.

2-2. مقصود، اقرار به گناه در پیشگاه الهی است.

34. خطر تأخیر انداختن توبه

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام:

مُسَوِّفٌ نَفْسِهِ بِالتَّوْبَةِ مِنْ هُجُومِ الْأَجْلِ عَلَى أَعْظَمِ الْخَطَرِ. (1)

کسی که توبه را به تأخیر می افکند، در بزرگترین خطر در برابر هجوم مرگ و فرارسیدن اجل قرار دارد.

ص: 49

1-1. مستدرک الوسائل، ج 12، ص 130.

35. توبه و حفظ آبرو

امام صادق عليه السلام :

إِذَا تَابَ الْعَبْدُ الْمُؤْمِنُ تَوْبَةً نَّصُوحًا أَحَبَّهُ اللَّهُ، فَسَتَرَ عَلَيْهِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ. (1)

هرگاه بنده مؤمن به راستی توبه کند، خداوند او را دوست می دارد، سپس لغزش او را در دنیا و آخرت می پوشاند.

ص: 50

1-1. بحار الانوار، ج6، ص28.

36. تندروی نفس

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام:

التَّوْبَةُ إِسْتِدْرَاكُ فَوَارِطِ النَّفْسِ. (1)

توبه، جبرانِ تندرویها و کوتاهی های نفس است.

ص: 51

1-1. مستدرک الوسائل، ج 12، ص 130.

37. بازگشت به گناه

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام:

التَّوْبَةُ عَلَى الذَّنْبِ يَمْنَعُ عَنْ مُعَاوَدَتِهِ. (1)

پشیمانی از گناه، مانع برگشت انسان به سوی گناه می شود.

ص: 52

1-1. مستدرک الوسائل، ج 12، ص 118.

در وصیت رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم به علی علیه السلام آمده است:

يَا عَلِيُّ لِكُلِّ ذَنْبٍ تَوْبَةٌ إِلَّا سُوءَ الْخُلُقِ فَإِنَّ صَاحِبَهُ كُلَّمَا خَرَجَ مِنْ ذَنْبٍ دَخَلَ فِي ذَنْبٍ. (1)

یا علی! برای هر گناهی توبه ای می باشد، بجز بد اخلاقی، چرا که انسان بد اخلاق از هر گناهی که بیرون می آید به گناه دیگری وارد می شود.

ص: 53

1-1. وسائل الشیعه، ج 16، ص 28.

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام:

التَّوْبَةُ تُطَهِّرُ الْقُلُوبَ وَتَغْسِلُ الذُّنُوبَ. (1)

توبه، دل ها را پاکیزه می کند و گناهان را می شوید.

ص: 54

1-1. غرر الحکم، ص 1355.

40. توبه و امیدواری

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

مَنْ أُعْطِيَ التَّوْبَةَ لَمْ يُحْرَمِ الْقَبُولَ وَمَنْ أُعْطِيَ الدُّعَاءَ لَمْ يُحْرَمِ الْأَجَابَةَ. (1)

کسی را که (امکان) توبه دادند، از پذیرش آن بی نصیب و محروم نگذارند و کسی را که (قدرت) دعا بخشیدند، از اجابت آن وانگذارند.

ص: 55

1-1. تحف العقول، ص 41.

41. بحار الانوار، 110 جلدی، علامه مجلسی، مؤسسه الوفاء بیروت، لبنان، 1404 هجری قمری.
42. تحف العقول، حسن بن شعبه حرانی، انتشارات جامعه مدرسین قم، 1404 هجری قمری، چاپ دوم.
43. تفسیر عیاشی، محمد بن مسعود عیاشی، 2 جلدی، چاپخانه علمیه تهران، 1380 هجری قمری.
44. تفسیر مجمع البیان، شیخ طبرسی، چاپ اول، 1415 هجری قمری، مؤسسه الاعلمی للمطبوعات، بیروت، لبنان.
45. عیون اخبار الرضا علیه السلام، شیخ طوسی، 2 جلد در یک جلد، 1378 هجری قمری، انتشارات جهان، چاپ اول.
46. غرر الحکم، عبد الواحد بن محمد تمیمی آمدی، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، چاپ اول، 1366

شمسی.

ص: 56

47. مستدرک الوسائل، محدث نوری، 18 جلدی، مؤسسه آل البيت عليهم السلام، قم، چاپ اول، 1408 هجری قمری.
48. مشکوة الانوار، ابوالفضل علی بن حسن طبرسی، کتابخانه حیدریه نجف اشرف، چاپ دوم، 1385 هجری قمری.
49. مجموعه ورام، ورام بن ابی فراس، 2 جلد در یک جلد، انتشارات مکتبه الفقیه، قم.
50. مجمع الاحادیث، محمداقر آخوندی، مرکز نشر رحمت، چاپ اول، قم، 1375.
51. وسائل الشیعه، شیخ حر عاملی، 29 جلدی، مؤسسه آل البيت عليهم السلام، قم، چاپ اول، 1409 هجری قمری.
52. الحکم الزاهره، علی رضا صابری یزدی، ترجمه: محمدرضا انصاری محلاتی، مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی، قم، چاپ دوم، 1375 شمسی.

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می دانند و کسانی که نمی دانند یکسانند؟

سوره زمر / 9

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک 129/34 - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: 03134490125

دفتر تهران: 021 - 88318722

بازرگانی و فروش: 09132000109

امور کاربران: 09132000109

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

